

vel Dicecesum principales fuerint, & ad illas, nec non Personatus, Administrationes, vel officia huiusmodi consueverint per electionem assumi, eisque cura etiam jurisdictionalis imminuat animarum, illaque omnia dispositioni Apostolicæ specialiter, vel ex quavis causâ (præterquam ratione vacationis illorum apud Sedem prædictam) aut familiaritatis continuæ commensalitatatis nostræ, seu alicujus S. R. E. Cardinalis viventis, cujus consensus requirendus foret, generaliter reservata, vel ex generali reservatione Apostolica affecta, & cujuscumque annui valoris illorum fructus, redditus, & proventus extiterint, ad collationem, provisionem, præsentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem Venerabilium Fratrum Archiepiscopi Gnesnen., nec non Uladislavien., Pofnaniens., & Plocen., ac post dictos Georgium, & Andræam Cardinales Cracoviens., & Warmien. Episcoporum, ac dilectorum filiorum Capitulum Ecclesiarum prædictarum communiter, vel divisim pertinent. vacantia ad præsens, aut simul, vel successive etiam in mensibus, in quibus vacantium Beneficiorum Ecclesiasticorum dispositio per Constitutiones Apostolicas, seu Cancellariæ Apostolicæ regulas Nobis generaliter reservata existit, vacatura, singula videlicet singulis personis Ecclesiasticis Clericali saltem caractere insignitis, ac alias idoneis, ac in fide Catholica omni tempore constantibus, quas dictus Sigismundus Rex duxerit nominandas, si quisque nominandorum per se, vel Procuratorem suum legitimum infra unius mensis spatium, postquam vacatio huiusmodi innotuerit, Beneficium vacans duxerit acceptandum, cum omnibus juribus, & pertinentiis suis, auctoritate nostra Apostolica, hac vice dumtaxat specialiter reservandi, necnon Archiepiscopo, & Episcopis, ac Capitulo prædictis, ne de Beneficiis huiusmodi, si vacant, aut cum vacaverint, ut præfertur, disponere quoquo modo præsumant, districte inhibendi, nec non quidquid fecerit per prædictos, aut alios quoscumque scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernendi. Et nihilominus singula Beneficia prædicta si vacant, aut cum vacaverint, ut præfertur, singulis personis nominandis prædictis cum juribus, ac pertinentiis prædictis, ac plenitudine Juris Canonici conferendi, & de illis etiam providendi, eosque, seu eorum Procuratores ipsorum nominibus in corporalem possessionem Beneficiorum, jurium, & pertinentiarum prædictorum inducendi, & indultos defendendi, ac eisdem nominandas personas, vel pro eis Procuratores prædictos approbandas huiusmodi in singulis Ecclesiis prædictis in Canonicum, & Fratrem recipi stallo sibi in Choro, & loco in Capitulo singularum Ecclesiarum prædictarum cum dicti juris plenitudine assignatis, nec non ad singula alia Beneficia huiusmodi, ut moris est admittendi, sibi que de illorum, & Canonicatum, & Præbendarum prædictarum fructibus, redditibus, proventibus, juribus,

& obventionibus universis integre responderi faciendi, ac contradictores quoslibet dicta auctoritate nostra appellatione postposita compescendi, cæteraque in præmissis, & circa ea necessaria, & opportuna faciendi, & exequendi, plenam, & liberam auctoritatem prædictam tribuimus facultatem.

§.2. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ipsarum Ecclesiarum Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus contrariis quibuscumque. Aut si aliqui Apostolica prædicta, vel alia quavis auctoritate in dictis Ecclesiis in Canonicos sint recepti, vel, ut recipiantur insistant, seu si super provisionibus sibi faciendis de Canonicatibus, & præbendis, aut dignitatibus, personatibus, administrationibus, & officiis dictarum Ecclesiarum, speciales, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus literas impetrarint, etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum. Quibus omnibus, prædictas personas in assequutione Canonice, & Præbendarum, Dignitatum, Administrationum officiorum, & beneficiorum aliorum præjudicium generari: Aut si Archiepiscopo, & Episcopis, ac Capitulis prædictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod ad receptionem, vel provisionem alicujus minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint. Quodque de Canonicatibus, & Præbendis, aut dignitatibus, personatibus, administrationibus, vel officiis huiusmodi, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis ad eorum collationem, provisionem, præsentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem conjunctum, vel separatim spectat, nulli valeat provideri per Literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel speciali cujuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam, effectus huiusmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet vel differri. Et de qua, ejusque toto tenore habenda sit in nostris literis mentio specialis, seu si personæ prædictæ præsentibus non fuerint ad præstandum de observandis statutis, & consuetudinibus dictarum Ecclesiarum solitum Juramentum, dummodo in absentia sua, per Procuratorem idoneum, & cum ad Ecclesias ipsas accesserint, corporaliter illud præstent.

§.3. Volumus autem, ut si aliquod ex beneficiis per te vigore præsentium collatis, fructus, redditus, & proventus 24. Ducat. auri de Camera secundum communem estimationem valorem annum excesserit, illi, quibus per te provisum de illis extiterit, infra sex menses a die eis factarum provisionum huiusmodi computandos, novam provisionem super illis a dicta Sede Apostolica impe-

Obstantium derogatio.

Si Beneficia 24. ducat. valorem excesserint, provisi infra sex menses literas Apostolicas teneantur expedire.

impetrare, & literas desuper in totum expedire, ac Jura Camere Apostolicæ propterea debita persolvere omnino teneantur, alioquin sex mensibus prædictis elapsis Beneficia ipsa vacare censentur eo ipso.
Datum Romæ apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris die 25. Maii 1594. Pontificatus nostri Anno III.

Dat. die 25. Maii 1594. An.III.

LXXXVI.

De largitione Munerum utriusque sexus Regularibus interdita.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Religiosæ Congregationes, ab insigni sanctitate viris Spiritus Sancti afflatu instituta, tantas Ecclesiæ Dei utilitates omnino tempore attulerunt, ut ad eas conservandas, & instaurandas, Romani Pontifices Prædecessores nostri, magnam jure optimo diligentiam semper adhibuerint. Nam cum ea sit rerum humanarum conditio, & natura, ut etiam quæ optime fundata, & constituta sunt, partim hominum imbecillitate, & ad malum proclivitate, partim Dæmonis astutia, paulatim deficient, ac nisi cura pervigili sustententur, in deterius prolabantur. Idcirco Summorum Pontificum vigilantia magnopere laboravit, ut Regularium Ordinum disciplina, aut labefactata in pristinum restitueretur, aut salutaribus Constitutionibus communita, integra atque incolumis permaneret. Quorum nos vestigiis pro eodem officii munere insistere, & Pastoralem illorum sollicitudinem (quantum possumus) divina adjutrice gratia, cupimus imitari.

Causæ eadem de Controversiis.

§.1. Quare ne ex muneribus, quæ a pluribus Religiosæ vitæ professoribus, ex Christi patrimonio, quibusvis hominibus quavis ex causâ sæpe tribuuntur, gravia incommoda, & mala, etiam boni specie existant, præcavere studentes, hac nostra perpetuo valitura Constitutione, universis, & singulis cujuscumque Ordinis Mendicantium, vel non Mendicantium bona immobilia, & redditus certos ex Indulto Apostolico possidentium, vel non possidentium, seu cujusvis Congregationis, Societatis, & instituti (non tamen Militiæ) Regularibus personis utriuslibet sexus, omnem, & quamcumque largitionem, & missionem munerum penitus interdicimus.

Qui Regulariter hac Constitutione comprehendantur.

§.2. Sub qua prohibitionem comprehendimus volumus omnia, & singula Capitula, Conventus, & Congregationes, tam singulorum Conventualium, Monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, Præceptoriarum, Domorum, & Locorum, quam Provincialia, aut Generalia cujuslibet Provinciæ, sive universi Ordinis, Societatis, aut instituti, eorumque vel earum Came-

rarior, Commissarios, & quoscumque Officiales, & singulares personas: ipsos etiam Ordinum, Congregationum, & Societatum huiusmodi Superiores quascumque dignitates obtinentes, etiam Generales, & Provinciales, Magistros, Ministros, & quoscumque nomine Præfectos, necnon Conventuum, Monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, Præceptoriarum, Domorum, & Locorum tam Provinciales, quam Generales cujuslibet Provinciæ, sive universi Ordinis, Societatis, aut instituti, eorumque, vel earum Camerarios, Commissarios, & quoscumque Officiales, & singulares personas: ipsos etiam Ordinum, Congregationum, & Societatum huiusmodi Superiores quascumque dignitates obtinentes, etiam Generales, & Provinciales, Magistros, Ministros, & quoscumque nomine Præfectos, necnon Conventuum, Monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, Præceptoriarum, Domorum, & Locorum quorumcumque Abbates, Priores, Præpositos, Præceptores, etiam majores, Guardianos, Ministros, Rectores, atque Abbatissas, & Priorissas, & alio quovis titulo Præfidentes, tam ipsis Regularibus, quam Locorum Ordinariis, seu quibusvis Superioribus subiectos, utriuslibet sexus, ad vitam, vel ad tempus deputatos, adeo ut nemo unquam eorum, vel earum directe, vel indirecte, palam, vel occulte tam communi, quam particulari, & proprio nomine, etiam sub quovis statuti, vel consuetudinis, seu verius corruptele, aut alio prætextu, vel quacumque causâ, nisi in Generali Capitulo, aut alia Generali Congregatione re mature discussa unanimi consensu omnium, Superiorumque permisso causa approbata fuerit, quicquam tale attentare valeat.

Et quid eis prohibeatur.

§.3. Id autem ita absolute, & generatim vetitum intelligatur, ut neque omnino fas sit, quicquam donare, tam ex fructibus, redditibus, proventibus, collectis, vel contributionibus, aut oblationibus, sive elemosynis, aut subsidiiis certis, vel incertis, ordinariis, seu extraordinariis, mensæ, seu massæ communis, vel cujusvis Fabricæ, & Sacristiæ, quorum bona communiter, ut præfertur, administrantur, seu quæ rationibus reddendis sunt obnoxia, quam ex pecuniis etiam, quæ a singulis quovis modo acquisite in commune conferenda omnino sunt. Nec si per viam voluntariæ contributionis in commune congerantur. Nec si forsitan privatim, & nominatim cuilibet Religioso a suis Superioribus, vel a propriis affinibus, propinquis, familiaribus, amicis, aut benevolis, vel a piis Christianis fidelibus, etiam elemosynæ, aut charitatis, & illius propterea personæ intuitu attributæ, seu quoquo modo per quemlibet Religiosum suo Monasterio, Domui, aut loco acquisitæ, eique ut ad obitum de eis disponat, per Superiores concessæ fuerint. Præterquam leviora esculenta, aut poculenta, seu ad devotionem, vel religionem pertinentia munuscula, communi tantum, numquam vero particulari nomine (ubi Superiori de consensu

Quibus donati non liceat.

Conventus videbitur) tradenda. Sed & huiusmodi missiones munerum ipsis Religiosis utriuslibet sexus non solum per se, verum etiam per alios tam directe, quam indirecte prohibitas declaramus.

§.4. Neque vero quisquam ab hac generali prohibitione se excusare valeat, etiam si munera miserit cuius persona Laica, vel Ecclesiastica cuiuscumque status, gradus, dignitatis, ordinis, vel conditionis, & quavis non solum mundana, & Ducali, Regia, Imperiali, verum etiam Ecclesiastica, & Pontificali, aut alia maiori, etiam Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalatus dignitate fulgenti, etiam proprio loci Ordinario, etiam ex causa, & occasione benedictionis, vel susceptionis habitus Regularis, tonsurae, aut Professionis Monialium, tam sibi subditarum, quam non subditarum, aut ipsi etiam proprio Ordinis, vel Congregationis Protectori, Vice-Protectori, Generali, vel Provinciali, aut cuiuslibet alterius loci Regulari Superiori, aut alio quocumque officio, munere, aut dignitate fungenti, vel cuiuscumque etiam simplici, & particulari Religioso. Ita ut inter ipsos quoque Religiosos (ne prava ambitione impulsus pro consequendis in sua Religione gradibus, & dignitatibus alter alterius gratiam, aut benevolentiam aucupetur) quaecumque largitio, aut donatio munerum (nisi rerum minimarum de licentia expressa, & in scriptis Superiorum) sit penitus interdicta.

Excusatio prohibetur.

§.5. Insuper prohibemus, ne umquam eisdem Regularibus liceat ulla pecunia quoquo modo erogare in aliquo etiam benefactoris, aut Protectoris, vel Ordinarii honorem, etiam occasione transitus, vel primi ingressus, aut ad beneficiorum acceptorum memoriam, gratique animi testimonium, seu pro praedictis personis quavis auctoritate, vel dignitate fungentibus honorifice, laute, & opipare excipendis, seu pro quibusvis conviviis eisdem, aut cuius alteri quacumque occasione, vel causa exhibendis, vel pro comestationibus, aut computationibus quibusvis personis tam eisdem Ordinis, Congregationis, Monasterii, Domus, aut Locis, quam extraneis largiendis, aut pro exhibendis spectaculis, etiam piis, intra Ecclesias, Monasteria, & Domos sacras, seu pias, vel extra eas, in quibusvis publicis, aut privatis, sacris, aut profanis locis, etiam ubi Sanctorum, & Sanctarum vita, aut res pie gesta, etiam in memoriam Passionis Dominicae populis spectanda proponuntur, aut alias in praedictis, sive in quibusvis rebus supervacaneis ad pompam, & ostentationem, aut ad oblationem, vel paucorum lucrum, & privata commoda quomodolibet pertinentibus, nisi re ipsa pro divino cultu, & veris Christi pauperum indigentis, servato in hoc charitatis ordine, & habita necessitatis ratione, de consilio, & consensu Superiorum sublevandis, aut alias in rebus licitis, & per Capitulum Generale, aut Provinciale non prohibitis, vel taxam ibi forsan pra-

scriptam non excedentibus, sumptus huiusmodi fiant.

§.6. Declarantes tamen per haec, laudabilem, & Apostolica doctrina sacrisque Canonibus commendatam hospitalitatem, praesertim erga pauperes, & peregrinos, nequaquam imminui, aut prohiberi. Quinimo si qui redditus ad id, vel ex fundatione, vel ex institutis, statutis, aut consuetudinibus aliquorum Monasteriorum, Ordinum, aut Regularium huiusmodi locorum, aut ex testatorum, vel donantium voluntatibus, sive alias applicati, aut donati sunt, eos omnino, ut decet, integre in usus pios hospitalitatis huiusmodi erogandos esse, & praesertim in Monasteriis, seu locis desertis, & ab laicorum adibus longius remotis, ubi tamen pauperum, & vere egenorum ratio in primis habeatur. Si quos vero ditiores occasione transitus, sive alias ex devotionis, aut necessitatis causa eo divertere contigerit, eos sane deceret Refectorio communi cum Religiosis, mensaque & ferculis communibus, nequaquam a ceteris distinctis contentos esse. Verum omnino ipsi Regulares in hospitibus huiusmodi potentioribus excipiendis ita se gerant, ut in eis frugalitas, & paupertas religiosa prorsus eluceat.

Hospitalitatis & pietatis opera excipiuntur.

§.7. Pari etiam ratione districte inhibemus, ne quisquam ex praedictis Laicus alias quam ut superius dictum est, vel Clericus secularis, vel regularis quocumque honore, praerogativa, nobilitate, aut excellentia etiam Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalatus dignitate praeditus, etiam Protector, Vice-Protector, loci Ordinarius, Praelatus Generalis, Provincialis, aut Monasterii, Domus, vel loci cuiuslibet Superior, eorumve affines, propinqui, familiares, aut Ministri utriuslibet sexus, quicumque contra hanc superius expressam prohibitionem recipiant. Quod si, vel ab aliquo particulari Religioso, vel a Superiore quopiam Generali, Provinciali, aut alio quocumque officio fungente, aut a Conventu, Capitulo, vel Congregatione, sive ab universo Ordine, & Religione quicumque acciperint, id quod acceperint, suum non faciant. Verum ipso facto absque aliqua monitione iudicis, decreto, sententia, aut declaratione ad illius restitutionem omnino in utroque foro teneantur, adeo ut restitutione ipsa realiter non facta, neque etiam in foro conscientiae absolvi possint. Hanc autem restitutionem fieri volumus non privatim ei Religioso, qui donavit, sed ei Monasterio, Domui, vel alteri loco, de cuius bonis facta est largitio, vel si non de eis bonis donatum est, in quo idem Religiosus donans professionem emisit, vel si nomine totius Capituli, Conventus, aut Congregationis, vel universi Ordinis, seu Religiosis donatio facta extiterit, pariter communi mensae, aut massae, cuius nomine donatum fuerit, accepta munera restituantur, ita ut nec qui donavit, nec Conventus, Capitulum, Congregatio, Ordo, aut Religio, cui restitutio facienda est, illam remittere, & ite-

Munera recipientibus poene infiguntur.

Dantibus quoque poena imponitur.

& iterum condonare, aut recipientem ab obligatione restituendi eximere, vel ut in pauperes erogat, concedere quoquo modo possit.

§.8. Quod si quis ex praedictis Regularibus utriuslibet sexus, cuiuscumque gradus, ordinis, dignitatis, ac ubilibet locorum existentibus, conjunctim cum ceteris, seu divisim nostrarum huiusmodi prohibitionum, statutorum, ordinationum, iussionum, decretorum, mandatorum transgressor fuerit, statuimus, ut omnibus, & singulis per eum obtentis dignitatibus, gradibus, muneribus, & officiis eo ipso privatus, ac ad illa, & alia similia, vel dissimilia in futurum obtinenda inhabilis perpetuo, & incassum, ac perpetua infamia, & ignominia notatus existat. Et praeterea privationem vocis activae, & passivae absque ullo Superioris decreto, aut ministerio ipso facto incurrat, nec non ultra huiusmodi poenas etiam tamquam contra furti, & simoniae criminum reum, tam per viam denunciationis, accusationis, aut querelae, quam etiam ex officio procedi, & inquiri, condignisque supplicii affici debeat, poenis aliis a iure statutis, ac per alias Constitutiones Apostolicas, aut propria cuiusvis Ordinis, Congregationis, Monasterii, domus, aut loci, statuta, vel consuetudines contra personas aliquid praemissorum committentes forsan decretis, & inflis, nihilominus in suo robore permanfurus.

Executores huius bullae deputantur.

§.9. Quocirca universis, & singulis modernis, & pro tempore existentibus locorum Ordinariis, eorumque Vicariis, & Officialibus, nec non quorumcumque Ordinum, Prioratum, Monasteriorum, & Domorum Superioribus, etiam Generalibus, seu Provincialibus, ceterisque, ad quos spectat, per Apost. scripta mandamus, quatenus ipsi, & eorum singuli, quantum ad eos pertinet, curent omni studio, diligentia, auctoritate, & vigilantia praesentem constitutionem firmiter, & inviolate observari, & contra inobedientes, vel transgressores condignis poenis animadverti. Eisdem inobedientes, nec non contraditores quoslibet, & rebelles, per opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Claufula derogatoria.

§.10. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, distorumque Monasteriorum, Prioratum domorum, locorum, nec non Ordinum, Congregationum, Collegiorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis, quorumcumque tenorum existentium, per quae praesentibus non expressa, vel ad verbum non inserta, effectus praesentis nostrae Constitutionis impediri quomodolibet valeat, vel differri, & de quibus quorumque tenoribus habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Quae omnia, quatenus praemissis in aliquo adversentur, prorsus tollimus, & abrogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

§.11. Volumus autem, ut praesentes litterae in valvis Sancti Joannis Lateranensis, & Principis Apostolorum de Urbe Basilicarum, & in Acie Campi Florae publicentur, affixis inibi earum exemplis, & dimissis. Quodque earum exempla, seu illorum compendia in libris quorumcumque statutorum praedictorum Monasteriorum, Prioratum, Collegiorum, Domorum, Ordinum, & Congregationum (quoad Moniales, in vernaculum, & vulgarem cuiusque Regionis sermonem versa) & a loci Ordinario, qui id quamprimum fieri curet, subscripta inserantur, & saltem quotannis in Capitulis, sive Congregationibus cuiusque earum alta, & intelligibili voce legantur. Et nihilominus post sexaginta dies a die publicationis, ut praesertur, in Romana Curia facienda unumquemque citra montes, ultra montes vero post quatuor menses, perinde ardeant, & afficiant, ac si cuique personaliter intimata, & per eos jurata fuissent.

Forma, & effectus publicacionis.

§.12. Quodque earum transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae obfirmatis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra illud ubique adhibeatur, quae adhiberetur eisdem praesentibus, si essent exhibita, vel ostensa.

Transumptis, etiam fides.

§.13. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum interdicti, prohibitionis, declarationis, inhibitionis, statuti, mandati, sublationis, abrogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis &c.

Sancio poenalis.

Datum Romae in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo nonagesimo quarto 13. Kal. Julii, Pontificatus nostri Anno III.

D. P. An. III 19. Julii.

LXXXVII.

Facultas Patriarchae Aquilejensi visitandi Monasteria, Domosque Regularium exemptorum, eosque ad suorum Decretorum executionem compellendi.

Ex Regest. in Decret. Brev.

Venerabili fratri Francisco Patriarchae Aquilegen.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerabili fratri salutem, & Apostolicam benedictionem.

Romani Pontificis auctoritas in his est interponenda, quae ad Ecclesiasticarum personarum Regularium praesertim, quae secularibus exemplum praebere debent, reformationem pertinent.

Exordium.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, Fratertus tua in visitatione locorum Dioecesis Aquilegen. Dominio temporali Domus Austriae subditorum novissime per te facta, Monasteria, Domus, & Conventus, aliaque loca Regularium utriusque sexus exempta, & Nobis, ac Sedi Apostolicae immediate subiecta, ex facultate tibi per Nos

Facultas, de qua in rubrica.

de super nominatim attributa visitaveris, ac in iis ad tollendos varios abusus, ac ad morum reformationem, & Catholicæ fidei stabilimentum, diversa statuta, decreta, & ordinationes edideris, quæ nisi observentur, rursus in eosdem, & deteriores abusus Regulares prædicti prolaberentur. Nos volentes, ut par est, ut decreta, statuta, & ordinationes huiusmodi debitæ executioni demandentur, & adimpleantur, ne illorum observantia, prætextu cessationis facultatum tuarum remittatur, aut retardetur, eidem fraternitati tuæ, ut quando, quoties, & ubicumque opus fuerit, omnes, & singulos Religiosos, ac eorum Superiores Monasteriorum, Conventuum, & locorum prædictorum utriusque sexus ad observationem, decretorum, statutorum, & ordinationum prædictorum per te in huiusmodi visitatione factorum censuris, & poenis Ecclesiasticis, ac privationis dignitatum, & officiorum per eos obtentorum, vocisque activæ, & passivæ, aliisque arbitrio tuo poenis, etiam sæpius aggravandis, cogere, & compellere, & ad hunc effectum eadem Monasteria, Conventus, Domos, & Loca iterum visitare, & quocumque modo decreta, statuta, & ordinationes prædictas in observantiam inducere, aliæque in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna facere, ordinare, mandare, & exequi libere, & licite auctoritate nostra Apostolica possis, & valeas, eadem auctoritate plenam, & liberam facultatem concedimus, & impartimur.

Derogatio contrariorum

§.2. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictorum Monasteriorum, Conventuum, & locorum, illorumque Ordinum quorumcumque etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiisque quoque, indultis, exemptionibus, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodocumque, & sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua mentio habenda esset, tenores huiusmodi, ac de verbo ad verbum, nihil penitus omisso inserti forent, presentibus pro sufficienter expressis habentes, hac vice dumtaxat, & ad effectum præsentium specialiter, & expresse, ac latissime derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 30. Julii 1594. An.III.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 30. Julii 1594. Pontificatus nostri Anno III.

Confirmatio Erektionis Collegii Societatis Jesu Comutavien. Pragen. Diocesis, in quo erigitur Universitas Studii Generalis cum concessione privilegiorum.

Ex Regest. in Secret. Breve.

CLEMENS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

IN sacra Cœlestis clavigeri Sede, meritis licet imparibus, eo disponente, qui virtutum, & scientiarum Dominus est, constituti, & intra mentis nostræ arcana revolventes, quantum ex literarum studiis militantis Ecclesiæ Respublica tenebrosa ignorantie caligine, ac hæresum peste expulsa, augeatur, divini nominis cultus protendatur, veritas agnoscat, iustitia colatur, reliquæ virtutes illustrentur, ac ad bene, beateque vivendum via præparetur; ad ea, perque studia ipsa ubilibet excitentur, ac studiose personæ ad brayium, & excelsum doctrinæ fastigium aspirantes opportuna subventionis suscipiant auxilium, libenter intendimus, & in his nostræ sollicitudinis partes convertimus, & propterea, quæ ad hunc effectum a piis personis nobilitate generis fulgentibus provide gesta fuisse dicuntur, nostræ confirmationis præsidio roboramus, aliæque, & alias concedimus, & disponimus, prout earumdem personarum vota exposcunt, nec non locorum, & temporum qualitate pensata in Domino conspiciamus salubriter expedire.

Exordium ab utilitate Academicarum de sumptum.

§.1. Exhibita siquidem Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Claudii Aquavivæ Præpositi Generalis Societatis Jesu, nec non Rectoris, & Collegialium Collegii ejusdem Societatis in Oppido Civitate nuncupato Comutavien. Pragen., seu alterius Diocesis erecti, & instituti, ac Nobilis viri Georgii Popelii Baronis de Lobroviz, ac Domini in temporalibus dicti Oppidi, nec non Liczlau Michuk, & Libocnitz locorum ejusdem Diocesis, ac charissimi in Christo filii nostri Rodulphi Romani, ac Boemiæ Regis Illustris, & in Imperatorem electi Consilarii Camerarii, & Supremi Boemiæ Regni Præfecti petitio continebat, quod alias dictus Georgius varios modos, & rationes, quibus Religionis Catholicæ, potissimum vero suarum ditionum incommodis, hac calamitosa tempestate salubre, & consentaneum subsidium afferre posset, maxime cum aperte, non sine ingenti dolore, communem Religionis Orthodoxæ statum infinitis hæresum opinionibus tanquam furis, & procellis jactari, atque propemodum a fundamentis everti videret, inter malorum remedia, quæ a Deo hominibus inspirantur ad tuendam, propagandamque Religionem, ea, & summa, & optima censuit, quæ dum Dei optimi maximi honorem, & gloriam mirifice amplificant, & extollunt, tum homines ipsos Deo suo inti-

Baronis de Lobroviz studium propaganda in suis ditionibus fidei Catholicæ.

me conjungunt, maxime necessarium est arbitratus, ea præsidia conquirere, quæ tantam perniciem avertere, & Populum suæ ditionis summo Regi conciliare, & conjungere possent.

Patrum Soc. Jesu opera uti decernit.

§.2. Cum autem in clericis Societatis prædictæ singularia, eaque valida subsidia esse a Deo instituta, quibus tam inveteratis Christianæ Reipublicæ morbis subveniri posse, animadverteret, utpote, qui ubivis terrarum sua, & eruditione, & pietate populos quamplurimos per devias opinionum, & vitiorum tenebras arrantes ad veritatis lumen, & virtutum splendorem, non minus laboriose, quam salubriter reducant, in eam spem venit per eorumdem sinceram in Religionis Romanæ Catholicæ doctrinam, & vitæ integritatem eos non solum, qui sibi subiecti sunt, sed etiam alios plurimos in ditiones suas adventantes ad pristinum salutis portum revocandos, quandoquidem videret dictæ Societatis non solum in Europa susceptos labores cum magno fructu evasisse, sed etiam in cæteris orbis partibus apud barbaras, & immanes gentes remotissimis, & innumeris populis per eandem Societatis divinæ Crucis cum Religionis Christianæ augmento illatum vexillum fuisse.

Collegium pro eis fundat in Oppido Comutavien.

§.3. Quapropter ad laudem, & gloriam Dei Omnipotentis, ac honorem Deiparæ Virginis Mariæ, omniumque Civium Cœlestium, & Ecclesiæ Catholicæ propagationem, nec non Populi sibi a Deo commissi, suamque salutem juventutis quoque domesticæ, & externæ in doctrina, & pietate institutionem in Oppido prædicto suæ ditioni subiecto, unum Collegium dictæ Societatis Jesu cum Ecclesia, Scholis, Domo pauperum, & aliis suis membris, ac officinis necessariis fundavit, in quibus dicta Societas secundum suas Constitutiones, & pium institutum libere, sive ulla alia præter ejusdem constituti consuetudinem obligatione, & impedimento, posset in eadem Ecclesia, & in Gymnasio scholis, etiam alibi, in dicti Georgii ditionibus, si eis videretur ad populum conciones habere, & juventutem bonis moribus, & literis ad gloriam Dei, & animarum salutem informare, quod, ut pro Instituto ejusdem Societatis commode fieret eidem Societati locum in dicto Oppido idoneum delegit, & assignavit, deputans eis pro fabrica, & ædificio nonnullas tunc expressas Domus.

Fundusque e-recto Collegio assignat.

§.4. Denique ultra eas omnia ea spatia, quæ inter domos prædictas, & mania ipsius Oppidi constituta sunt, cum ipsis membris, ac fossis, quin, & vallo sive aggere usque ad rivum, sive torrentem extenso, sic, ut tuta pars maniorum cum fossa dicti Oppidi, & vallo, sive aggere, ac turri media vigillum nuncupata, quæ sub mola sita est ab angulo occidentali Turris carceris usque ad propugnaculum angulare ipsius Oppidi inclusive, quod Ponti lapideo, ac prædio Lzuedlova nuncup. oppositum est, in prædictæ Societatis Jus, dominium, & possessionem perpetuo cederet, quin etiam in perpetuum cautum voluit, ne Rivus, qui

Bull. Rom. Tom.V. Par.II.

intra mania huiusmodi ad molas deductus per dictum Collegium decurrit, posset unquam alio derivari, aut deduci ad ipsius Collegii damnum, & manifestum incommodum, quem rivum liberum esse debere prædicti Collegii Rectori, & Collegialibus pro tempore existentibus pronuntiavit ab omni pensione, sive exactione Civitati, vel cuiquam alteri solvenda etiam quando ripæ reparanda, vel reficienda judicarentur, quod etiam de aqueductu ad Domum dilecti filii Joannis Coltper pergente intellectum esse voluit, ne idem aqueductus unquam sine Rectoris, & Collegialium prædictorum assensu alio abduci, & deviarî posset.

Nonnulla cõcedit Privilegia.

§.5. Atque Domus prædictæ aquas, ut præfertur, prædicto Collegio assignavit secundum dicti Oppidi leges, & consuetudinem coquendi cervitiam, potestatem habuerint, idem Jus plane penes Collegium prædictum remanere, itaut dicti Rector, & Collegiales ad suum commodum eademmet libertate, & potestate, sive jure cervitiam coquendi fruerentur, & ea in re huiusmodi extensum esse cum libertate, ac sine ulla nova pensione voluit; Insuper concessit, atque permisit dictæ Societati, ut non solum in veteribus, sed etiam novis manibus ædificia ad usum Collegii necessaria, vel etiam fenestras captandi luminis causa construere, & ædificare, sine ullius impedimento posset, & valeret, atque in eo spatio, quod domus illa supranominata, maniaque duplicia a Turri carceris huiusmodi usque ad propugnaculum, & locum inter domos, & mania complectuntur, decem scholas una cum Auditorio, sive Gymnasio aula, & cubicula, aliæque domicilia convenientia cum Domo pauperum, ad rationem perfecti, magnique Collegii commoda crexit, spatio vero, quod inter mania extrema dicti oppidi, ac novæ ad rivum atque per latitudinem, & a dicta Turri Carceris usque ad propugnaculum inclusive per longitudinem est ad hortum domesticum ordinan., ædificiumque prædictæ Domus Pauperum cum sua area usque ad Turrim vigillum construendum secundum dictæ Societatis voluntatem libere destinavit, cui quidem domus Pauperum pro alendis circiter centum studiosis Pauperibus Ordinarii annui census mille sexagenas misenenfes illarum partium peculiaribus super hoc literis factis attribuit, atque perpetuo donavit, sicut eam summam Rector ipsius Collegii in eum numerum sive auctum, sive restrictum, pro ratione Annoræ utiliter impenderet quamquam, & alium hortum extra Civitatem sive Suburbanam ad consuetas, & honestas dictorum Rectoris, & Collegialium a studiis, & piis exercitationibus relaxationes prope diem providere paratus erat, quem pro dato eidem Collegio esse voluit.

Parochialis Ecclesiæ jura sibi competentia eidem Collegio donat.

§.6. Usam vero Parochialis Ecclesiæ ejusdem oppidi, quæ de Jure patronatus dicti Georgii existit, ipsiusque quoque Jus patronatus, & præsentandi personam idoneam ad eandem Ecclesiam, dum pro tempore vacat, omnemque curam ad ipsum

Georgium circa eam Ecclesiam pertinen-
tem dictis Rectori, & Collegialibus attri-
buit, & adscripsit, ita quod licite pro tem-
pore existens illius Rector ultimo dictae Ec-
clesiae fructibus, redditibus, & proventus
libere deberet frui, & potiri tamen in reli-
quis omnibus ab eisdem Collegii Rectori,
& Collegialibus dependeret, neque circa
cultum Divinum, seu ceremonias Ecclesiae,
quidquam iudicaret, quod non prius ab
eisdem approbaturum esset, quiquidem ulti-
mo dictae Ecclesiae Rector, ut prius anima-
rum curam exerceret, Sacramenta Baptis-
mi, Confessiones, Eucharistia, Matrimo-
nii, & extrema unctionis ex officio admini-
straret, Sepulturas in Coemeterio extra Op-
pidum ita curaret, ut nullum in ultimo di-
cta Ecclesia praeter illius Parochianos sine
Rectoris dicti Collegii, vel ejus Vicegeren-
tis consensu, & facultate sepelire posset.
Praeterea cantum, & musicam, campana-
rumque pulsam ita ordinaret, & dispone-
ret, ut ordinem Sacrorum, aliaque exerci-
tia, quae Presbyteri, & Clerici dictae So-
cietatis in ultimo dictae Ecclesiae pro suo in-
stituto habere solent, inter turbare non pos-
set ipsi Rector, & Collegiales proinde in
Sacris dicere, & reliquo cultu divino libere
ultimo dictae Ecclesiae fruere, atque in
ea conciones ad Populum, doctrinamque
Christianam pro suo more haberet, confes-
siones audire, atque Sacramentum Eucha-
ristiae ex instituto suo religiose administrare
valerent, eidem quoque Parochiali Eccle-
siae ipse Georgius arcis suae facellum etiam
applicavit, atque eisdem Rectori, & Col-
legialibus cum pleno Jure illud in perpetuum
donavit ipsius tamen Parochialis Ec-
clesiae facta testata, atque lumina tam Cerae,
quam Olei pro divino cultu consuetis ex-
pensis Senatus dicti oppidi, prout antea fa-
cere consueverat, fieri, & conservari
voluit.

Nonnullis ad-
dicitur statuta

Transfert et-
iam in dicta
Soc. Jus pra-
sentandi ad
ceteras sue
Ditionis Ec-
clesias.

Dotem con-
stituit.

§.6. Ut vero conservationi pacis, ac
Religionis Catholicae in omnibus dictae suae
ditionis locis melius provifum esset non
solum praedictae Parochialis, facellique
arcis hujusmodi, sed omnium aliarum Ec-
clesiarum sive illae Parochiales, sive filiales
essent in omnibus ditionum suarum praedi-
ctarum locis, sive extra ea, quarum Juspa-
tronatus, & praesentandi ad ipsum Geor-
gium spectabat, & pro tempore spectaret,
curam omnem, ac Juspatronatus hujusmo-
di in eandem Societatem legitime trans-
tulit.

§.7. Deinde ad sustentationem corpora-
lem, & pro aliis necessitatibus dictorum
Collegii, Rectoris, & Collegialium ex iis,
quae sibi divina bonitas largita erat, certam
tunc expressam censuum, atque pensionum
provisionem in certis temporibus, ac modis
tunc etiam expressis perfolvendum ordina-
vit, constituentem anuatim bis mille sex-
agenas tres grossos, & duos obulos ea-
rumdem partium, ac statuit, quod cuiuslibet
una medietas a Senatu Oppidorum, seu
Pagorum Iudicibus in festo S. Georgii in
ipso Collegio, vel certe intra quatuordecim

dies post, & itidem altera medietas in festo
S. Galli pari modo ipsis Collegio, & Colle-
gialibus numeraretur, in bona currenti
moneta, absque ulla contradictione, quos
proventus stabiles, ac perdurantes sic esse
voluit, ut nulli haereditum posterorum, aut
Successorum suorum dominique Chomu-
tavien, possessori, eos ulla ratione immi-
nuere, aut mutare liceret citra beneplaci-
tum, & consensum ipsorum Collegii, Re-
ctoris, & Collegialium quin, & hoc addi-
dit, ut si casu contingeret ex redditibus cen-
sualibus hujusmodi aliquid, vel aliquos
infortunio sive ignis, sive ex aere, grandinis,
aut cuiuspiam alterius eventus casu bono-
rum, seu frugum iacturam facere, aut per-
peti quam ob cambiorum, censuum debi-
tores non essent solvendo, ut tunc ejusmodi
defectus ad requisitionem Collegii, Rectoris,
& Collegialium hujusmodi per quaeso-
res, seu Officiales dicti Georgii, ac posses-
sorum suorum ex officio Camerae, seu Fisci
dominii praedicti Chomutavien, eidem Col-
legio plene suppleretur obligando haeredes,
posterios, & successores suos praedictos, ne
vel in minimo suae voluntati, & ordinatio-
ni, sive donationi adversari, vel etiam
deesse praesumerent, quod si secus quid ac-
cidere contingeret, & ipsis Rectori, & Col-
legialibus juxta praescriptum census, sic do-
nati ab iis, a quibus numerari debent, non
perfolverentur, idem Rector, & Collegi-
ales plene, & de integro interveniente aucto-
ritate, & approbatione regia Tabulis regni
constabilia potestatem haberent, accepta a
Tabulis Regni Camerario uno invadendi,
ac occupandi ipsum oppidum Chomutavien,
cum omnibus adjacentibus Oppidis, Pagis,
ac Villis, & quibus illis census praedictus
consignatus est, idque tam pro parte cen-
sus, quam pro toto sicque invasis, & occu-
patis locis uti, frui, potiri, & gaudere, ac
eorum usumfructum qualicumque essent
inde recipere, sine restitutione ulla, neque
prius ad cessionem Juris sic adepti tenerentur
quoad census retenti ob quos non solu-
tos invasis facta foret, plene, & de integro
cum impensis omnibus in omnem Iudicum
processum, & Camerario factis eisque ad
ultimum quadrantem perfoluti essent, id-
que toties, quoties illi de pensione debita
sive a censualibus, sive a quaesitoribus praedi-
ctis non satisficeret.

§.8. Et quoniam eidem Collegio, quam
optime provifum esse cupiebat, praemissa
matura deliberatione, hanc quoque gra-
tiam concessit, ut liceret pro tempore exi-
stentibus ejusdem Collegii Rectori, & Col-
legialibus dono acceptare quiquid piorum
Testamento ex suis subditis, qui libertate
testandi donati sunt tam in mobilibus, quam
immobilibus legatum, seu a viris donatum
foret, absque ullius contradictione, & re-
pugnancia.

§.9. Itidem permisit Rectori, & Colle-
gialibus praedictis quiquid ad Beneficium
Collegii expedire judicaretur, sive in agris,
sive vineis, sive hortis, sive pratis, sive
praediis, ut id illis emere licitum esset, quae
om-

Dat Collegio
Facultatem
haereditatis
& legata te-
cipiendi.

Nonnulla
alia coecedit
privilegia.

omnia empta, donata, legata, sic praedicto
Collegio annexa, & incorporata esse voluit,
acsi ab ipso Georgio, ac suis haereditibus, &
Successoribus donata, & attributa fuissent
quae quidem sic empta, & donata si censua-
lia essent ad arbitrium Georgii, & haereditum
suorum, seu posterorum Censibus, ut libera
esse possent, constituit.

Donum pro
pueris alendis
mibi erigit
cujus curam
Rectori Col-
legii commit-
tit, servatis
tamen legibus
hic expressis.

§.10. Id quoque insuper suae voluntatis
esse statuit, ipso salutaris subditorum suo-
rum institutio, meliorem progressum ha-
bere valeret, & Domus pauperum praedicta
ipsi Rectori Collegii hujusmodi cum omni-
bus habitantibus, in ea immediate subiecta
essent cum pleno jure tam quoad aedificia,
census, elemosynas, quam quoad perso-
nas in ea degentes proinde Rectoris praedi-
cti, & non alterius cuiusque esset, adole-
scentes in ea alendos recipere, & approbare
eisdemque vicissim excludere, illis praefe-
rum idemque, qui illi probabitur praepo-
nere, ac de toto domus ordine disponere
absque cuiusque contradictione, molestia,
sive repugnancia, sic tamen, ut sub-
ditorum Domini praedicti primariam cu-
ram haberetur, eisque locus ante alios con-
cedatur, qui in studiis diutius perdurari va-
lerent, & ad ea apti, habilesque judicati
forent, quamquam, & illud eidem Rectori
pro tempore existenti liberum esse semper
voluit, ut in numero eo juventutis, qui
in ea domo alii possent viginti adolescentes
undecumque adventantes collocare, & una
cum ipsis Georgii subditis alere possent,
ut beneficium hoc praeter subditos suos
etiam ad externos extenderetur: decrevit ite-
dem, ne ullus Praeceptor Iudi moderator,
sive Magister ut piam locorum in omnibus
suis ditionibus juventutem docere praesume-
ret, nisi prius a Rectori dicti Collegii, vel
ab iis, quos idem Rector ordinavisset de
Religione, & vita examinatus, idoneus ju-
dicatus foret, ac professionem fidei in ordi-
narii, vel ejus Vicarii manibus juxta Con-
stitutionem felicis recordationis Pii PP. IV.
Praeceptoris nostri, praevio processu, vel
habita debita informatione de religione, &
fide Catholica emisisset, ipseque Praeceptor
Iudimoderator, seu Magister ab eodem Re-
ctori, vel ab iis, qui deputati forent for-
mam, & rationem acciperet tam profanos,
quam sacros, & pios libros legendi, & ju-
ventutem informandi, declaravit, etiam
hoc voluntatis suae esse, ne quisquam ad
functiones hujusmodi literarias in Ditioni-
bus suis a Communitate Parochis, vel Ec-
clesiarum Rectoribus, seu Officialibus dicti
Georgii, vel haereditum, ac imposterum,
suorum assumeretur, nisi a Rectori praedi-
cti Collegii approbatus, & confirmatus
foret.

Bona omnia
Collegii exi-
mit a quocu-
que vestigali
&c.

§.11. Quo autem praedicta omnia sic do-
nata, & perpetuo attributa dicti Rectori, &
Collegiales possidere quietius, suisque Mi-
nisteriis vacare liberius possent, & valeret,
voluit, ac statuit, ut Domus, seu Colle-
gium, ac illius Ecclesia nec non Sacellum,
horti, & cetera quaecumque cum omnibus
suis juribus, limitibus, & attinentiis quarti

& ipsa pecuniarum pensio annua, ut praer-
tur donata, & attributa libera, & immunita
essent perpetuis futuris temporibus ab om-
nibus oneribus, & censibus tam civilibus,
quam Camera suae obligatoriis, seu ad eam
pertinentibus, seu quibusvis aliis notis, &
ignotis, etiam eis, quae imposterum forte
impedire possent, nihil sibi ac posteris suis,
seu futuris haereditibus, seu alias quoquo mo-
do nominatis, qui jus aliquod dominii, fe-
questratus, praesidentiae, regiminis, juris,
sive legitime, sive usurpative, seu ex in-
iuncto allegare possent, praesumerent, vel
auderent juris reservando, quinimo plena-
riam, ac liberam juxta utriusque juris tam
Ecclesiastici, quam secularis, nec non sta-
tutorum, & privilegiorum ejusdem Socie-
tatis praedicta omnia possidendi, eisque gau-
dendi, & fruendi, omnimodam libertatem
permisit.

§.12. Voluit praeterea, quod si quis haer-
edum successorum, ac posterorum suorum
quidquam in damnum, seu detrimentum
dicti Collegii, seu impedimentum consue-
torum exercitorum tam spiritualium, quam
literariorum dictae Societatis attentare praes-
umeret, ut tunc demonstratis ejusmodi im-
pedimentis, & molestationibus, aperte, &
manifeste probatis coram dicto Rodolpho
Rege in Imperatorem electo, futurisque
Regibus Bohemiae, ac Supremis Regni Of-
ficialibus tenerentur sic judicantem Regia Ma-
jestate, ipsique Regni Supremis officialibus
posteri sui, & quisquis possessorum dicti Do-
minii Comutavien, aut haeres foret infra
annum Rectori, & Collegialibus dictae So-
cietatis bona stabilia ubicumque locorum
prout ipsis id liberet in Regno Bohemiae, &
quae ipsi eligerent, de quorum pretio, ut
ipsis Rectori, & Collegialibus cum vendito-
re licitari, & convenire liberum esset, vo-
luit pro centum milibus sexagenis Milien-
tium quamlibet sexagenam sexaginta par-
vis grossis grossum quemlibet septenis par-
vis obolis computando emere, seu solvere,
eaque de integro absque ulla diminutione,
isque Rectori, & Collegialibus cum pleno
jure non solum usufructus, sed & dominii
tradere, atque consignare invariatis semper,
& impermutatis censibus ab ipsa Socie-
tate jam constitutis, & imposterum consti-
tuendis, quos census voluit, ut dicta So-
cietas quavis locorum, Comutavia exclusa,
consequeretur, sicut, & omnia emolumenta
ex donatis, legatis, emptis, ac acquisitis,
sive quomodolibet a dicta Societate obten-
tis, in quibus bonis, sive alibi in Regno
Bohemiae, ubi pro majori bono Ecclesiae
expedire judicaverint, possent, ac deberent
praedicta societas aliud Collegium construo
simile sub nomine, ac titulo dicti Geor-
gii exaedificare retentisque censibus ante da-
tis, & attributis cum omnibus aliis donatis,
emptis, legatis, aut acquisitis ex bonis sic
emptis, & ex praedicta summa centum mil-
lium sexagenorum census emergentes ad
suas, & dicti noviter erecti Collegii necessi-
tates accipere, possidere, & convertere,
quod Collegium postquam erectum esset
om-

Haeredes Fun-
datoris si mo-
lesti Collegio
fuerint, libe-
rum esse de-
clarat Recto-
ri, Collegii
ipsum cum
bonis omni-
bus alio trans-
ferre.

omnibus iis gratis, quibus dictum Collegium Chomutavien. a predicto Rodulpho Rege in Imperatorem electo donatum tunc erat, frui, & gaudere deberet juxta tenorem presentium literarum, & Diplomatis confirmationis super his a dicto Rodulpho Rege in Imperatorem electo.

Alias leges imponit.

§.13. Quod si vero predicti Rector, & Collegiales negligenter, aut tale novum Collegium adepti ejusmodi bona erigere detractarent, tunc non solum novo isto censu, verum etiam prateritis ipsis ex Chomutavien. fundatione, & legatis attributis, ac donatis consequenter privati esse debere, ac illa suis heredibus, seu posteris resignare tenerentur; addidit insuper, quod si quis heredum, & successorum, possessorumve domini predicti Chomutavien. post datam, & latam a predicto Rodulpho Rege in Imperatorem electo, & Officialibus dicti Regni sententiam, id quod supra expressum est facere, & hujusmodi bona pro memorata summa centum millium sexagenorum emere, ac Rectori, & Collegialibus predictis de pleno intra tempus nominatum videlicet anni spatium consignare detractaret, statuit, ut Presbyteri, & Clerici Societatis per Rectorem Chomutavien., seu Pragen., & alium predicta Societatis Collegiorum in Regno Bohemiae possent, ac valerent, excepto una Camerario a Tabulis predicti Regni Arcen., & Oppidum Chomutavien. cum suburbiis, agris, oppidis, pagis, ac villis, quinimo cum omnibus quoquomodo vocatis, aut nuncupatis, ad dictum dominium spectant. occupare, possidere, & tenere, seu illorum fructibus omnibus potiri, & gaudere tamdiu, quamdiu illis ejusmodi bona pro memorata summa centum millium sexagenorum empta, data, ac in possessionem tradita non forent a successoribus suis predictis, & insuper omnes expensae essent restituta, quas ipsos Rectores, & Collegiales in actionem assumere forte contingeret, quodcumque vero successores sui predicti, sive is, qui Dominus Chomutavien. foret id, quod scribitur actu forent exequuti, ac Rectori, & Collegialibus hujusmodi bona, ut praefertur memorato pretio empta consignarent, tum quidem dicti Rector, & Collegiales obligati esse deberent ab occupatis per Camerarium cedere, ac bona empta ad se recipere citra omnem conditionem salva impensarum per ipsos Rectorem & Collegiales factarum in iudicium processum restitutione, qua etiam cessionem anteire deberet, quod nisi praestarent, liberum esse Domino, qui illis bona juxta conditiones praescriptas procuravisset jure simili per Camerarium, a Tabulis Regni accepto eos ab occupatis expellere, & totum Dominium ad se recipere, neque etiam id praetermissum esse voluit, siquidem cum tempore habentes nonnunquam consilia, & actus mutare soleant, quod si is forte ex suis successoribus, qui Presbyteros, & Clericos ipsius Societatis Chomutavien. expulisset, aut alius post ipsum Dominus Chomutavien. eisdem rursus Cho-

mutaviam revocare vellet, ubi id illis intimatum foret, & de plana, ac sincera voluntate constare, ut tunc intra centum annos ipsi Presbyteri, & Clerici citra omnem contradictionem ad illud Chomutavien. Collegium redire tenerentur, quod quidem Collegium is ex Dominis, qui eos revocaret illis tale vicissim quale ab illis relictum esset cum omnibus censibus, fundis agris, Pratis, Vineis, aliisque datis, donatis, attributis, & legatis, denuo redemptis restituere deberet, & censeretur, ut tale prorsus quale reliquissent recipere possent, & non aliter porro, quod ad bona empta pro pretio summae supradictae attinet, si aliud Collegium Presbyteris in illis, vel alibi ex proventibus distortum honorum erigeretur, illud quidem Collegium in illis bonis in potestate dictae Societatis inibi, ubi erectum foret, ut moneret, atque perduraret, voluit, ac dicti Collegii Chomutavien. membrum esset, necnon omnibus gratis libertatibus aequae gauderet, statuit ita tamen, ut reddituum pro memorata summa centum millium sexagenorum comparatorum eidem novo Collegio medietas sola remaneret, ac si quid inter ea temporis industriae Rectoris, & Collegialium, nec etiam aliorum hujusmodi in liberalitate, ac benevolentia accessisset tamen donatis, quam legatis acquisitis sive emptis id ipsum quoque ne ab eo auferetur, etiam voluit, altera vero medietas Domino in Chomutavia, qui Presbyteros predictos revocaret, eisque Collegium restitueret in usum suum, atque commodum perpetuo cederet, quod si autem Presbyteri Societatis hujusmodi juxta superius praescriptas conditiones vocati ad recipiendum vicissim Chomutavien. Collegium id facere abnuerent, & intra centum annos redire retractarent, eo ipso facto voluit, ut utriusque & novi, & veteris Collegii amissionem cum censibus, & rebus omnibus concurrerent, & hac omnia sic donata, ac pro summa centum millium sexagenorum acquisita, ut in Jus, ac dominium ejus qui foret Dominus Chomutavien. cederet, qui ea omnia in alium pium usum pro bono Ecclesiae Dei, prout illi in Domino cum approbatione loci Ordinarii visum esset teneretur convertere ultimo omnium, & hoc subjunxit quem si quod Deus avertat, contingeret Presbyteros Societatis predictae ob personarum inopiam, vel propter bella, aut mortalitatem, seu contagia pestis, aliterve mali incommoda in Regno predicto Bohemiae deficere, vel quod pro ratione sui instituti officii, quae similia Collegia suscipere solent, satisfacere nequirent, ut tunc Successores, & posterii dicti Georgii quisquis possessor domini Chomutavien. esset, teneretur Praepositum Provinciale Provinciae, nec non ipsum Claudium, & pro tempore existentem Societatis Generalem mutare non semel, sed saepius certiores reddere de ejusmodi defectu, dictique Collegii necessitate, qui quidem Praepositus Provincialis Provinciae, & Praepositus Generalis postquam essent sufficienter admoniti,

ti, & requisiti de substituen. allis, tenerentur hujusmodi requisitioni intra centum annos omnino citra longiorem tergiversationem satisfacere, atque predicto Collegio de personis providere; qui si id negligenter, aut non facerent, vel quod ipsa societas sua sponte imparem se oneri hujus Collegii sentiens huic donationi aliquando renunciaret, tunc ut tam Collegium ipsum, quam census omnes, ceteraque omnia non ad alium, quam ad posteros, ac heredes suos directe redirent, atque reverterentur, neque predicta societas, aut quisque alius jus haberet eorum quidquam, tunc donatorum, & de cetero donan. in toto, vel in parte ab eodem Georgio, suisque heredibus, ac posteris ullo quaesito colore, sive praetextu venden. alteran., vel in potestatem cujusque alterius traden., qui non esset legitimus haeres, ac possessor predicti domini Comutavien., imo nec eidem heredi, ac possessori, nisi de expressa Sedis Apostolicae licentia, & quidquid fecus fieret, id totum irritum, atque cassum esset.

Erectum itaque Comutavien. Collegium institutumque in eo Universitate.

§.14. Cum autem, sicut eadem petitione subjungebat postmodum ibi juxta voluntatem, & ordinationem predicti Georgii unum Collegium dictae Societatis erectum, & institutum fuerit, quod ex donatione ejusdem Georgii sustentatum uberis, & optabiles redditus fructus, ipseque Georgius obtinuerit illud ab eodem Rodulpho Rege in Imperatorem electo per patentes literas sub certis modo, & forma tunc expressis, & in tabulis dicti Regni contentis in Universitate, & studium publicum erigi, & institui, pro parte Claudii Praepositi Generalis, ac Rectoris, & Collegialium, nec non Georgii supradictorum Nobis fuit humiliter supplicatum, ut praemissa omnia pro illorum firmitiori robore confirmare, & approbare, nec non infra scripta concedere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui dudum inter alia volumus, quod petentes Beneficia Ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem secundum communem estimationem, & Beneficii cum aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interest, attendentes, quod ex literarum studio animarum saluti consulitur, ac alia spiritalia, & temporalia bona modo proveniunt, Claudium Praepositum Generalem, ac Rectorem, & Collegiales, nec non Georgium predictos, eorumque singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum quomodolibet dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, nec non bonorum, domorum, & jurium supradictorum situationes, confines, qualitates, quantitates, vocabula, denominationes, & veros etiam annuos valores, praesentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus incli-

nati, donationes, concessionem, voluntates, decreta, statuta, translationes, ordinationes, indulta, praecipua, nec non omnia, & singula alia praemissa Apostolica auctoritate earundem tenore presentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque plenarie, & inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus. Nec non omnes, & singulos tam juris, quam facti, ac etiam solemnitatum quarumcumque quomodolibet omisissarum, aliosque defectus, si qui forsitan intervenerint in eisdem, supplemus.

Confirmat Clemens cum bonis omnibus, statisque a Fundatore editis.

§.15. Et nihilominus facellum arcis predictae, in quo per Clericos, seu Presbyteros ad nutum pro tempore existentis Domini dicti Oppidi Comutavien. poni, & amoveri solitos in divinis deserviri consuevit, quodque in titulum perpetui simplicis Beneficii Ecclesiastici forsitan nondum erectum, existit, una cum illius fructibus, redditibus, & proventibus, ac bonis universis mobilibus, & immobilibus, quae similiter pro expressis haberi, volumus Collegio predicto, predicti Georgii dicti ipsius facelli, & arcis expresso ad hoc accedente consensu dicta auctoritate perpetuo applicamus, & appropriamus.

Confirmat quoque applicatione facelli Arcis.

§.16. Praeterea usum liberum supradictae Parochialis Ecclesiae dumtaxat reservatis omnibus, & singulis illius fructibus, & redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis, bonis quoque, & proprietatibus in quibuscumque rebus consistentibus moderno, & pro tempore existenti ejusdem Ecclesiae Rectori, d. Georgii Patroni etiam ad hoc accedente consensu eisdem Rectori, & Collegialibus praesentibus, & futuris, ipsi quoque Collegio pariter perpetuo concedimus, & assignamus.

Usus Ecclesiae Parochialis.

§.17. Insuper Jus patronatus, & praesentandi personas idoneas, ac omnes, & singulas Ecclesias in ditionibus Georgii predicti pro tempore vacantes ad curam earundem Ecclesiarum, prout antea ad eundem Georgium, suosque Praedecessores spectavit, & pertinuit in Societatem Jesu, nec non Collegii predicti Rectorem, & Collegiales eodem accedente consensu auctoritate, & tenore praedictis etiam perpetuo transferimus.

Et jus praesentandi ad Ecclesias in ditionibus Fundatoris constitutas.

§.18. Ulterius, ut majori dicti Oppidi decori, nec non subditorum ditionum predicti Georgii consulatur, in eodem oppido Comutavien., ac aedibus dicti Collegii Universitatem studii generalis, in qua Clerici ipsius Societatis Theologiam, Philosophiam, aliasque ingenuas artes proficiantur, ac Juvenes quoscumque doceant, ad instar aliarum Universitatum studiorum generalium tam in transalpinis Provinciis, & Regnis, quam alias ubilibet erectorum, etiam in hac Universitate Comutavien. Juris prudentiae, & medicinae facultates non accedant, dicta auctoritate etiam perpetuo sine alicujus praedicti, erigimus, & institui-mus. Ipsamque Universitatem, & Studium Generale sic erectum, & institutum cure, regimini, & administrationi pro tempore exi-

Universitatis ibidem erigit.